

Evaluering af anvendelsen af Walker - et pilotprojekt

August 2015
Sundheds- og Omsorgshotellet Vikærgården
Aarhus Kommune

Titel: Evaluering af anvendelsen af Walker – et pilotprojekt

Projektet er et samarbejde mellem Sundheds- og Omsorgshotellet Vikærgården og Center for Frihedsteknologi, Aarhus Kommune.

Arjohuntleigh har stillet ganghjælpemiddel til rådighed i projektperioden.

Copyright - Aarhus Kommune

Rapporten kan refereres med tydelig kildeangivelse.

Billeder må ikke anvendes.

Sundheds- og Omsorgshotellet Vikærgården

Hviskildevej 1-7

8240 Risskov

<https://www.aarhus.dk/da/borger/sundhed-og-sygdom/Traening-og-rehabilitering/Sundheds-og-omsorgshotellet-Vikaergaarden.aspx>

Udarbejdet for Aarhus Kommune af:

Line Krogh Elmer, fysioterapeut og ressourceperson for velfærdsteknologi, Center for Frihedsteknologi, Aarhus Kommune.

Versionsdato: 07.09.2015

Projektnummer: VG, 2

Evaluering af anvendelsen af Walker - et pilotprojekt

1.0 Indledning	4
1.1 Vikærgården.....	4
1.2. Walker	4
2.0 Rammerne for pilotprojektet	4
2.1 Projektgruppen.....	4
2.2 Personer tilknyttet projektet	4
3.0 Projektbeskrivelsen.....	5
3.1 Baggrund:.....	5
3.2 Formål	5
3.3 Mål.....	5
3.4 Målgruppe	5
3.5 Succeskriterier	5
3.6 Risici og imødegåelse heraf:.....	5
3.7 Tidsplan.....	6
4.0 Metode.....	6
4.1 Kvantitativ undersøgelse.....	6
4.2 Kvalitativ undersøgelse	6
4.3 Generelt om dataindsamlingen	7
5.0 Resultater	7
5.1 Resultater af spørgeskema:	7
5.2 Resultater af interview:	8
5.3 Succeskriterier for pilotafrøvningen:	9
6.0 Konklusion og perspektivering.....	9
6.1 Konklusion:.....	9
6.2 Metodekritik.....	10
6.3. Perspektivering	10
Bilag 1: Skema med svar fra spørgeskema.....	11

1.0 Indledning

I denne rapport evalueres anvendelsen af Walker på Vikærgården. Der gives i indledningen først en kort introduktion til Vikærgården og nærværende projekt og derefter til Walker. Rammerne for pilotprojektet bliver beskrevet, herunder projektbeskrivelsen. Metoden til indhentning af data beskrives og resultaterne præsenteres. Rapporten slutter af med en konklusion og en perspektivering.

1.1 Vikærgården

Vikærgården er Aarhus Kommunes rehabiliteringscenter med midlertidige døgn- og dagforløb. Samtidig er Vikærgården også Aarhus Kommunes *Center for Test og Evaluering af Velfærdsteknologi i Praksis*. Det betyder at der er installeret forskellig velfærdsteknologi på værelser og i huset generelt og at Vikærgården systematisk arbejder med velfærdsteknologi i rehabiliteringspraksis og evaluering af velfærdsteknologi.

Teknologierne sættes i spil i borgerforløbene, i medarbejdernes hverdag og i forhold til rehabiliteringspraksis, og anvendes i det omfang det giver mening for borgere og medarbejdere. Derudover bliver ny teknologi afprøvet og nytteværdien vurderet. Der arbejdes med både bottom up model, hvor afprøvning udspringer af praksis, og bottom down, hvor teknologi ønskes afprøvet i rehabiliteringspraksis. Vikærgården arbejder med projekter på forskellige niveauer - afprøvningsprojekter, pilotprojekter, udviklingsprojekter, forskningsprojekter og implementeringsprojekter.

Dette projekt er et pilotprojekt, da det evaluerer på et begrænset antal borgere, samt har haft som formål at få erfaringer med Walker som redskab til tidlig mobilisering.

1.2. Walker

Walker er en slags elektrisk gangvogn, som har sikkerhedsremme til reduktion af kropsvægten samt af hensyn til borgerens sikkerhed. Derudover har den et aftageligt spadesæde, som kan benyttes til at hjælpe borgere fra siddende på sengekanten eller i kørestol og op at stå. Der er eldrebet eller hydraulisk løft og sænkning, der eliminerer farerne ved manuel håndtering. Desuden hjulbremse for øget borgersikkerhed, lige styring af hjulene, der letter transport i gangene. Justerbart greb og u-formet støttebord, borgeren kan støtte sig til. Desuden håndholdt betjeningsenhed, så personalet kan stå beroligende tæt på borgeren og så borgeren evt. selv kan betjene selesystem (kilde: <http://www.arjohuntleigh.dk/>)

2.0 Rammerne for pilotprojektet

Pilotprojektet er et samarbejde mellem Vikærgården, Center for Frihedsteknologi og ArjoHuntleigh. Vikærgården stiller medarbejderressourcer til rådighed i 10 timer til undervisning af medarbejdere og opsamling af datamateriale. Center for Frihedsteknologi stiller ressourcer til rådighed i 10 timer til indgåelse af aftaler, projektbeskrivelse og evaluering. ArjoHuntleigh stiller Walker gratis til rådighed i projektperioden.

2.1 Projektgruppen

Inger Kirk Jordansen, chefkonsulent, Center for frihedsteknologi, projektansvarlig.

Sinne Stenshøj, leder på Vikærgården, Projektholder.

Line Krogh Elmer, ressourceperson for velfærdsteknologi på Vikærgården, projektleder.

Gitte Krabbe, fysioterapeut på Vikærgården, tovholder på Vikærgården

2.2 Personer tilknyttet projektet

Ove Simonsen, ArjoHuntleigh

Medarbejdere der efter introduktion og undervisning anvender Walker hos borgere.

3.0 Projektbeskrivelsen

3.1 Baggrund:

På Health and Rehab messe var terapeuterne fra Vikærgården repræsenteret og så her en elektrisk gangvogn: **Walker** og var umiddelbart meget interesseret i en afprøvning.

Personalet på Vikærgården arbejder i rehabiliteringsforløbene blandt andet med at mobilisere borgerne. Når borgerne er liftbrugere kan det være vanskeligt og fysisk hårdt for medarbejderne, at mobilisere borgerne.

Der skal tages hensyn til personalets arbejdsmiljø, og borgerens funktionsevne.

Desuden kan borgere være angst for at falde, og det kan hæmme mobiliseringen.

Når borger er mobiliseret til gangvogn kan arbejdsstillingerne ofte være uhensigtsmæssige, og det vil i starten ofte kræve 2 personer at gangtræne med borger. Én person til at assistere og guide ved gangvogn, og én til at køre med kørestolen bagved. Det gør at træningen skal planlægges med 2 personer.

Terapeuterne har en hypotese om at **Walker** kan accelerere den tidlige mobilisering, gangtræningen og på sigt graden af selvhjulpenhed. Som sekundær gevinst kan være at reducere forflytningsrisici, for både borger og personale.

3.2 Formål

Formålet med projektet er at finde ud af om terapeuterne med **Walker** kan mobilisere borgerne tidligere i forløbet på en sikker og tryk måde, og på den måde accelerere borgernes forløb mht. mobilisering og gangfunktion.

Desuden at finde ud af om man kan reducere de medarbejderressourcer, der er nødvendige for at sikre en sikker træningssession.

3.3 Mål

At borgerne oplever en mere sikker og tryk mobilisering.

At borgerne bliver mobiliseret tidligere end ellers.

At medarbejder ressourcerne ved mobilisering reduceres.

3.4 Målgruppe

Borgere der er liftbrugere og på vej mod at blive mobiliseret til stående og gående.

Borgere der er utrygge og usikre ved mobilisering og gangtræning.

Medarbejdere, der mobiliserer til stående og gående i forbindelse med træning eller ADL.

3.5 Succeskriterier

At borgerne føler sig sikre og trygge ved mobilisering med Walker.

At medarbejderne kan mobilisere/gangtræne med Walker kun ved hjælp af 1 personale.

Walker skal anvendes på minimum 5 borgere.

Borgeren skal anvende Walker flere gange end 3.

3.6 Risici og imødegåelse heraf:

Der kan være risiko for at Walker ikke bliver anvendt. Dette imødegås ved at der er én tovholder for introduktion og brug sammen med borgerne. Denne ansvarlige underviser de øvrige medarbejdere i anvendelsen i øvrige træningssituationer.

3.7 Tidsplan

Aktivitet (hvad)	Tidspunkt (hvornår)	Hvor
Intro til Walker	12. november 2014	VG
Erfaringer og fortrolighed med Walker	November 2014	Afd. 2, VG
Anvendelse af Walker	December 2014 Januar 2015 Februar 2015	Afd. 2, VG
Undervisning af medarbejdere, der hjælper involverede borgere, der afprøver Walker	December 2014 Januar 2015 Februar 2015	Afd. 2, VG
Indhentning af samtykke ifm. Video.	Januar 2015	Afd. 2, VG
Optagelse af Video	Januar 2015	
Fremstilling af kort video: solstrålehistorie	August 2015	CFT
Evaluering	August 2015	VG

Evalueringen af Walker er i forløbet blevet udskudt i forhold til oprindelig planlagt.

4.0 Metode

Projektet med Walker er et pilotprojekt med et tæt afsæt i praksis, udarbejdet og eksekveret af basis sundhedspersonale. Således har der ikke været nogen forventning om at pilotprojektet skal lede til et videnskabeligt materiale, men alene at få erfaringer med Walker som redskab og efterprøve om Walker er anvendelig i rehabiliteringspraksis på Vikærgården. Der er dog taget afsæt i metodiske tilgange til indsamling af data. Pilotprojektet kan efterfølgende lede til et implementeringsprojekt, hvis Walker vurderes anvendelig i praksis.

Der bliver anvendt både en kvantitativ og kvalitativ metodisk tilgang.

4.1 Kvantitativ undersøgelse

Spørgeskema

Der bliver anvendt spørgeskema til at belyse anvendeligheden i praksis. Spørgsmålene er konstrueret for at give svar på de opstillede mål. Der er udarbejdet et enkelt og ressourceeffektivt spørgeskema til tovholderen, der svarer på vegne af medarbejdere og borgere. Spørgeskema kan ses i bilag 1.

4.2 Kvalitativ undersøgelse

Beskrivelse af arbejdsgange

Tovholderen på Vikærgården interviewes om arbejdsgange med og uden Walker. Interviewformen er et ustruktureret interview, omkring arbejdet med Walker i praksis. Formålet med interviewet er at kunne beskri-

ve arbejdsgangene med og uden Walker. Interviewet er ikke transskriberet, men tovholderen har godkendt arbejdsbeskrivelsen og de øvrige kommentarer, som det er beskrevet under resultater.

4.3 Generelt om dataindsamlingen

Der er i pilotprojektet taget udgangspunkt i medarbejdernes vurdering af Walkers potentiale, både ift. borger- og medarbejderperspektivet. Data er indhentet fra medarbejderne gennem tovholderen, og der er ingen personhenførbare oplysninger i datamaterialet eller resultaterne. Der er derfor ikke indhentet samtykke fra borgerne.

5.0 Resultater

I det følgende præsenteres resultaterne af projektet. Resultaterne er delt op i følgende kategorier.

- Brug og anvendelse
- Tryghed, sikkerhed og tilfredshed
- Brug af personaleressourcer
- Tidlig mobilisering
- Andet

Inden for hver kategori præsenteres resultatet af spørgsmålene og de kommentarer, der knytter sig til de enkelte kategorier citeres.

5.1 Resultater af spørgeskema:

Brug og anvendelse:

6 borgere har anvendt Walker i projektperioden.

1 borger har anvendt Walker 3 gange
2 borgere har anvendt Walker 5 gange
1 borger har anvendt Walker 7 gange
1 borger har anvendt Walker 10 gange
1 borger har anvendt Walker mere end 15 gange

Tryghed, sikkerhed og borger tilfredshed:

Tryghed og sikkerhed ved brug af Walker:

Samtlige borgere er af terapeuten vurderet til at være trygge og sikre ved brug af Walker.

Kommentarer om sikkerhed og tryghed:

"Borger har haft stor angst for at komme til stående grundet fald hvor hun efterfølgende lå i flere døgn uden at blive fundet. Walkeren kunne bruges, da hun havde troen på, at der ikke kunne ske noget".

"Borger har et svingende funktionsniveau og Walker gør det muligt at mobilisere på en dårlig dag, da man har sikkerhed for, at hun ikke falder".

"Endvidere har borger haft tilfælde af rysteture under gangen, som har bragt ham i høj risiko for fald. Her har seletøjet været en stor hjælp".

"Borger er O2 borger og det betød meget at han havde sikkerhed for, at han ikke ville falde hvis han presede sig selv. Han satte sig i selerne pludseligt. Han stolede fuldt ud på teknikken".

Tilfredshed med Walker:

Samtlige borgere er af terapeuten vurderet til at være tilfredse med brug af Walker.

Brug af personaleressourcer:

Brug af personaleressourcer:

Ved 5 ud af 6 borgere vurderer terapeuten at hun har kunnet mobilisere alene, hvor hun tidligere ville have været 2 eller flere.

Kommentarer om brug af personaleressourcer:

"Endvidere kunne terapeuten køre et roligt forløb med borger, hvor terapeut var alene og fleksibel, da det var muligt at gøre alene"

Tidlig mobilisering

Tidlig mobilisering:

5 ud af 6 borgere bliver vurderet til at kunne mobiliseres tidligere med Walker end ellers.

Kommentarer om tidlig mobilisering:

"Walkeren gjorde det muligt for borger at påbegynde toiletbesøg frem for at bruge bækkenstol"

"Borger er amputeret og kunne ikke komme til stående. Ved hjælp af skovlen kunne borger komme til stående, ved at blive hjulpet op i højden. Dette var ellers ikke muligt".

Andre sideeffekter

Kommentarer om arbejdsbelastning:

"Det har været hårdt som terapeut at mobilisere borger, fordi høj gangvogn har trukket til siden. Walkeren kan låses på baghjulene og det er en stor hjælp i et sådant tilfælde".

5.2 Resultater af interview:

I det følgende beskrives arbejdsgangen med og uden Walker samt de effekter Walker giver. Beskrivelsen er fremkommet ud fra interview med tovholderen. Tovholderen har inden interviewet forhørt sig med de øvrige fysioterapeuter, der har anvendt Walker, for at kunne videregive så mange oplysninger som muligt.

Arbejdsgangsbeskrivelse uden Walker:

Muligheden for at træne gangfunktion tidligt i rehabiliteringsforløbene er at benytte loftsliften på værelserne. Her kan der dog ikke udføres gangtræning med alle borgere grundet loftshøjden. Desuden er der ikke areal nok til at udføre kvalificeret gangtræning. Træning af gangfunktion i loftslift kan udføres af én fysioterapeut.

Anden mulighed er at benytte høj gangvogn i den tidlige mobilisering. De første par gange borgeren kommer op at stå og gå, kræver det for det meste to medarbejdere. Ofte er der behov for 2 personer til at komme op at stå og derefter at fysioterapeuten støtter gangvogn og/eller borger, imens en kollega går med kørestol bagved, for at være klar hvis borger pludselig har brug for at komme ned at sidde.

Dvs. til den tidlige mobilisering med gangvogn er der oftest behov for to medarbejdere.

Arbejdsgangsbeskrivelse med Walker:

Med Walker kan fysioterapeuten mobilisere alene.

Hvis borger sidder på sengekanten eller i kørestol kan Walker køres til, og borger kan slide ud på skovlen, som kan hjælpe med at rejse borgeren op. Her er det vigtigt at borger og fysioterapeut er opmærksomme på at udnytte borgers eget potentiale, dvs. ikke at benytte skovlen passivt i rejse sig funktionen. Borgeren skal selv være aktiv, det han/hun kan. Under selve mobiliseringen/gangtræningen kan der gøres brug af Walkers seler og til dels også skovlen, hvilket gør det unødvendigt at skulle have kørestolen med. Desuden kan låsningen af styringspedalerne gøre at selve styringen af Walker er let og ubesværet for fysioterapeuten.

Effekter med Walker:

Walkeren booster gangtræningen, idet man kan komme i gang tidligere i forløbene. Den giver både borgeren og fysioterapeuten sikkerhed. Den gør meget positivt for fysioterapeutens arbejdsbelastning både i forbindelse med rejse/sætte sig, og styring af gangvogn. Desuden arbejder den med borgerens angst på en sikker og tryk måde.

Den kan bruges i træningsøjemed. Det er et træningsredskab, og kan ikke anvendes i hverdagens forflytninger. Den er for klodset til at blive benyttet i forbindelse med f.eks. toiletbesøg på Vikærgårdens små badeværelser.

5.3 Succeskriterier for pilotafprøvningen:

Det vurderes ud fra resultaterne at succeskriterierne for pilotprojektet er opfyldt.

At borgerne føler sig sikre og trygge ved mobilisering med Walker. 6/6

At medarbejderne kan mobilisere/gangtræne med Walker kun ved hjælp af 1 personale. 5/6

Walker skal anvendes på minimum 5 borgere. Walker er anvendt på 6 borgere

Borgeren skal anvende Walker flere gange end 3. Samtlige borgere har anvendt Walker mere end 3 gange

6.0 Konklusion og perspektivering

6.1 Konklusion:

Walker bliver i det følgende vurderet i forhold til medarbejder, borger og Vikærgården.

Medarbejder:

Resultaterne peger på at Walker er et godt alternativ til gangvogn i den tidlige mobilisering. Loftslift er ofte ikke en mulighed, fordi der ikke er loftshøjde nok på værelserne til at benytte loftslift og gangsejl. Oftest kan fysioterapeuten "nøjes" med at være én person til den tidlige mobilisering – både at rejse sig og at gå - da Walker har positiv betydning for fysioterapeutens arbejdsbelastning og da Walker har skovl, seler og remme der gør sikkerheden bedre.

Borger:

Resultaterne angiver at borgerne opleves som sikre og trygge samt tilfredse med anvendelsen af Walker. Den kan angiveligt gå ind og arbejde med borgerens angst og tryghed i den tidlige mobilisering.

Kommune:

Resultaterne peger på at Vikærgården med Walkeren får et hjælpemiddel, der kan booste den tidlige mobilisering.

6.2 Metodekritik

I og med at data er indhentet fra medarbejderne gennem tovholderen, kan der ligge en fejkilde, da vi på den måde ikke kan være sikre på at opsamlet data er et udtryk for samtlige medarbejderes oplevelser og erfaringer med Walker.

Spørgeskemaer er ikke nemme at konstruere, så man får et nuanceret billede af anvendeligheden i praksis, og der kan måske stilles spørgsmål ved spørgsmålenes konstruktion – og om de leder svaret i en bestemt retning.

6.3. Perspektivering

Konklusionen peger på at Walker er et godt alternativ til høj gangvogn i den tidligere mobiliseringsindsats/gangtræning på Vikærgården både for medarbejdere og borgere. Medarbejderne oplever mindre arbejdsbelastning med Walker end med høj gangvogn og borgerne opleves sikre og trygge.

Dog har Vikærgården i træningssalen to vægtaflastede maskiner – AlterG og ergotrainer samt loftslift med gangsejl, som vurderes også kan benyttes i den tidlige mobiliseringsindsats. Derfor bør et evt. indkøb af Walkeren ses i lyset heraf. Walkeren har dog den fordel, at den er mobil og kan benyttes som en del af den allerførste mobilisering på værelserne, inden man kan træne videre i træningssal. En enkelt Walker til Vikærgården vurderes derfor som et realistisk bud på en investering.

Bilag 1: Skema med svar fra spørgeskema

Borger	1	2	3
Spørgsmål			
Hvor mange gange har borger afprøvet Walker?	5	15+	7
Oplever du at borgeren føler sig sikker og tryk ved mobilisering med Walker?	Ja	Ja	ja
Har borgeren brugt andre mobiliseringshjælpemidler?	Ja	Nej	Nej
Oplever du at borgeren har været tilfreds med at benytte Walker?	Ja	Ja	Ja
Oplever du, at du kan mobilisere borgeren tidligere end Walker end med vanlige mobiliseringshjælpemidler?	Nej	Ja	Ja
Har du mobiliseret alene, hvor du før ville have været 2 eller flere?		Ja	Ja
Kommentarer	Borger kunne ikke komme til stående. Har meget gigt og kunne ikke komme op fra stol. Borger hjælpes af skovl og kommer således op uden at blive helt ødelagt i armene. Herefter kunne borgeren så gå med rollator og bruge kræfterne på gang.	Borger har haft stor anst for at komme til stående grundet fald hvor hun efterfølgende lå i flere døgn uden at blive fundet. Walkeren kunne bruges, da hun havde troen på at der ikke kunne ske noget. Endvidere kunne terapeut køre et roligt forløb med borger, hvor tp. Var alene og fleksibel da det var muligt at gøre alene. Walkeren gjorde det muligt for borger at påbegynde toiletbesøg frem for at bruge bækkenstol.	Borger har styringsbesvær af UE og generel kraftnedsættelse. Borger har et svingende funktionsniveau og Walker gør det muligt at mobilisere på en dårlig dag, da man har sikkerhed for at hun ikke falder. Endvidere er hjulstyring en stor hjælp.
Borger	4	5	6
Spørgsmål			
Hvor mange gange har borger afprøvet Walker?	5	10	3
Oplever du at borgeren føler sig sikker og tryk ved mobilisering med Walker?	Ja	Ja	Ja
Har borgeren brugt andre mobiliseringshjælpemidler?	Ja	Ja, Sara Steady.	Nej
Oplever du at borgeren har været tilfreds med at benytte Walker?	Ja	Ja	Ja
Oplever du, at du kan mobilisere borgeren tidligere end Walker end med vanlige mobiliseringshjælpemidler?	Ja	Ja	Ja
Har du mobiliseret alene, hvor du før ville	Ja	Ja	Ja

have været 2 eller flere?			
Kommentarer:	Borger har haft apoplexi flere gange og trækker meget til siden under gangen. Det har været hårdt som terapeut at mobilisere borger, fordi høj gangvogn har trukket til siden. Walkeren kan låses på baghjulene og det er en stor hjælp i et sådant tilfælde. Endvidere har borger haft tilfælde af rysteture under gangen, som har bragt ham i høj risiko for fald. Her har selesystemet være en stor hjælp.	Borger er O2 borger og det betød meget at han havde sikkerhed for, at han ikke ville falde hvis han pressede sig selv. Han satte sig i selerne pludseligt. Han stolede fuldt ud på teknikken.	Borger er amputeret og kunne ikke komme til stående. Ved hjælp af skovil kunne borger komme til stående, ved at blive hjulpet op i højden. Dette var ellers ikke muligt.